

ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

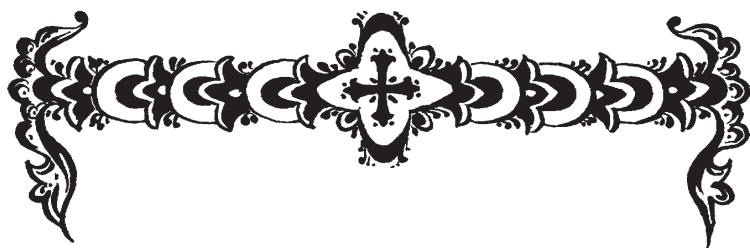
18

᾽Οσίου Θεοφάνους
τοῦ Ἐγκλείστου

ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ
Η ΑΛΗΘΕΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΤΟΥ
ΩΡΩΠΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Πρόλογος

Ο ΟΣΙΟΣ Θεοφάνης ὁ Ἐγκλειστος εἶναι ἓνας μεγάλος Ρῶσος ἱεράρχης τοῦ 19ου αἰώνα, μέ πλούσιο συγγραφικό καί ποιμαντικό ἔργο.

Γεννήθηκε τό 1815 σ' ἓνα χωριό τῆς ἐπαρχίας Ὀρλώφ. Σπούδασε στό Ἐκκλησιαστικό Σεμινάριο τῆς γενέτειράς του (1831-1837) καί στή Θεολογική Ἀκαδημία τοῦ Κιέβου (1837-1841). Ἀμέσως μετά τήν ἀποφοίτησή του, μοναχός ἤδη, χειροτονήθηκε διάκονος καί πρεσβύτερος. Δίδαξε σέ διάφορες ἐκκλησιαστικές σχολές.

Τό 1847 ἦρθε στά Βαλκάνια, ὅπου γιά ἐπτά χρόνια μελέτησε τόν ἑλληνορθόδοξο μοναχισμό.

Τό 1857 ἔγινε πρύτανης τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Πετροπόλεως.

Τό 1859 χειροτονήθηκε ἐπίσκοπος Ταμπώφ. Ἀργότερα καταστάθηκε στήν ἐπαρχία Βλαδιμίρ. Ὡς ποιμενάρχης ἐργάστηκε μέ περισσό ζῆλο γιά τήν ἐποικοδομή καί τή σωτηρία τῶν ψυχῶν πού τοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεός.

Ἐγραψε πολλά πνευματικά καί ἐρμηνευτικά ἔργα. Μετέφρασε στά ρωσικά τή Φιλοκαλία, μέ σημαντικές προσθαφαιρέσεις.

Τό 1866, μετά ἀπό εἴκοσι πέντε χρόνια καρποφόρας ἐκκλησιαστικῆς διακονίας, παραιτήθηκε ἀπό τήν ἐπισκοπική του ἔδρα γιά νά ζήσει ἀσκητικά. Κλείστηκε σ' ἓνα κελλί, στήν ἔρημο Βισένσκ, καί ἔμεινε ἐκεῖ ὡς τό τέλος τῆς ζωῆς του, τό 1894 – εἴκοσι ὀκτώ ὀλόκληρα χρόνια!

Στό διάστημα αὐτό ἄσκησε μιά πρωτότυπη «ταχυδρομική ποιμαντική». Καθημερινά ἔφταναν στό ἐρημικό κελ-

λί του από είκοσι μέχρι σαράντα γράμματα, από διάφορα πρόσωπα και μέ διάφορα ἐρωτήματα. Συνήθως ἀπαντοῦσε σέ ὅλα. Ἔτσι, ὡς τήν κοιμήσή του, ἔγραψε χιλιάδες ἐπιστολές πάνω σέ θέματα χριστιανικῆς πίστεως καί ζωῆς, πολλές ἀπό τίς ὁποῖες ἐκδόθηκαν σέ τόμους ὅσο ἀκόμα ζοῦσε. Διακρίνονται γιά τήν ἀπλότητα καί τήν ἀμεσότητά τους, ἀλλά καί γιά τό ὀρθόδοξο ἦθος, τό ἐκκλησιαστικό φρόνημα, τήν ἀγιογραφική καί ἀγιοπατερική θεμελίωσή τους.

Τό κείμενο μέ τόν τίτλο «Ποῦ εἶναι ἡ ἀλήθεια;», πού ἀκολουθεῖ, ἀποτελεῖ ἐπιτομή-διασκευή μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ ὀσίου Θεοφάνους γιά τόν τρόπο ἀντιμετωπίσεως ἑνός αἰρετικοῦ. Πιστεύουμε ὅτι θά στηρίξει τούς ἀδελφούς μας στήν ὀρθόδοξη πίστη καί θά τούς ὀπλίσει κατά τῶν «βαρέων λύκων», πού ἔχουν κατακλύσει τά τελευταῖα χρόνια τήν πατρίδα μας.

Ποῦ εἶναι ἡ ἀλήθεια;

ΜΕ ΠΟΛΛΗ εὐχαρίστηση ἀναλαμβάνω νά συζητήσω μαζί σας τὰ ὅσα ἀναφέρετε στήν ἀξιόλογη ἐπιστολή σας. Βλέπω ὅτι στήν περιοχή σας ἀρχίζει ν' ἀνάβει μιά πυρκαγιά, καί γι' αὐτό σπεύδω νά σᾶς ἀπαντήσω ὅ,τι ὁ Θεός μέ φωτίσει.

Γράφετε: “Ἐμφανίστηκε κάποιος κήρυκας τῆς πίστεως, πού φαίνεται εὐγενής, καί γυρίζει στά σπίτια, διαβάζει τό Εὐαγγέλιο, τό ἐρμηνεύει, διδάσκει τήν πίστη στό Χριστό καί παρακινεῖ σέ μετάνοια. Κοντά μου κατοικεῖ ἕνας φτωχός βιβλιοδέτης. Στό σπίτι του ἔρχεται αὐτός ὁ κήρυκας καί συγκεντρώνει ἀρκετό κόσμο. Πῆγα κι ἐγώ ἐκεῖ δύο φορές. Ἀκούγεται μάλιστα ὅτι καί σέ ἄλλα μέρη, ὅπου κηρύσσει, μαζεύονται πολλοί γιά νά τόν ἀκούσουν”.

Ἄς σταθοῦμε στό σημεῖο αὐτό. Καθαρὰ φαίνεται ἐδῶ, ὅτι ὁ νέος τοῦτος κήρυκας τῆς πίστεως δέν εἶναι κήρυκας τῆς Ἐκκλησίας. Πῶς διδάσκει τήν πίστη στό Χριστό, χωρίς νά ἔχει ἀναγνωριστεῖ ὡς ἱεροκήρυκας ἀπό τήν Ἐκκλησία; Αὐτό εἶναι γεγονός πρωτάκουστο! Ἐπρεπε ἐξαρχῆς νά συλλογιστεῖτε ὅτι κάτι ὑποπτο συμβαίνει, καί νά ἦσασταν σέ ἐπιφυλακή.

Λέτε στή συνέχεια, ὅτι διδάσκει πίστη στό Χριστό καί μιλάει συνεχῶς ἀπό τὰ Εὐαγγέλια. Αὐτό ἀκριβῶς θά ἔπρεπε νά σᾶς κάνει πιό προσεκτικό. Γιατί σᾶς διδάσκει πίστη στό Χριστό; Μήπως δέν εἴστε χριστιανός; Ἔσεῖς ἀπό παιδί πιστεύετε στό Χριστό καί ζεῖτε μέσα στους κόλπους τῆς ἀγίας Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Ὅταν λοιπόν ἀρχισε νά διδάσκει γιά πίστη στό Χριστό σ' ἐσᾶς, πού ἤδη πιστεύετε, θά ἔπρεπε νά σκεφτεῖτε, ὅτι ἡ δική του πίστη ἴσως νά εἶναι διαφορετική ἀπό τή δική σας, τήν πίστη δηλαδή τῆς Ἐκκλησίας μας.

Καί ὅμως, κανένας σας δέν διαμαρτυρήθηκε. Λέγοντάς σας νά πιστεύετε στό Χριστό, σᾶς θεώρησε ἄπιστους. Κι ἐσεῖς τό ἀκούσατε μέ ἀπάθεια, σάν νά ἦσασταν πραγματικά ἄπιστοι! Αὐτό εἶναι τό δεύτερο λάθος σας, μεγαλύτερο ἀπό τό πρῶτο.

Γράφετε: “Μιλáει πάντοτε γιά τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό καί γιά τή σωτήρια θυσία Του. Μιλáει μ’ ἐνθουσιασμό. Τόν ἀκοῦμε εὐχάριστα καί ὀλοένα μᾶς ἐλκύει”.

Ἄραγε ξεχωρίσατε ἄν εἶναι ὀρθόδοξος ἢ ἑτερόδοξος; Ἴσως σκεφτήκατε, ὅτι, ἀφοῦ μιλάει γιά τόν Σωτήρα Χριστό καί μάλιστα μ’ ἐνθουσιασμό, ἀσφαλῶς δικός μας θά εἶναι, στήν ἀλήθεια θά βρίσκεται καί τήν ἀλήθεια θά κηρύσσει. Ἐλκυστήκατε ἀπ’ ὄλ’ αὐτά καί πέσατε στήν παγίδα.

Μπορεῖ νά ἦταν πρῶτα ὀρθόδοξος, ἀλλά ξέπεσε ἀπό τήν Ὁρθοδοξία. Εἶναι αἰρετικός! Μπορεῖ νά κηρύσσει τήν «ἐν Χριστῷ» σωτηρία, ἀλλά ὄχι ὅπως μᾶς τή δίδαξαν ὁ Χριστός καί οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι.

Εἶναι βέβαια γεγονός, ὅτι ὅσοι βρίσκονται στήν πλάνη, πιστεύουν πῶς κατέχουν τήν ἀλήθεια.

Οἱ παπικοί, πού πρῶτοι ἀποκόπηκαν ἀπό τήν Ἐκκλησία, θεωροῦν ὅτι ἀποκλειστικά μέ τό μέρος τους εἶναι ἡ ἀλήθεια.

Οἱ προτεστάντες, πού διαπίστωσαν καί διακήρυξαν τή χρεωκοπία τῶν παπικῶν σέ πολλά σημεῖα, ἀντί νά ἐπιστρέψουν στήν ἀλήθεια, ἀπομακρύνθηκαν περισσότερο ἀπό τούς παπικούς.

Στούς Ἄγγλους δέν ἄρесе ὁ γερμανικός Προτεσταντισμός καί οἰκοδόμησαν δικό τους, στά μέτρα τους, σύμφωνα μέ τίς δικές τους ἀπόψεις καί ὄχι σύμφωνα μέ τίς αἰώνιες ἀλήθειες, πού ἀποκάλυψε ὁ Θεός.

Ἀπό τόν Ἀγγλικανισμό καί τόν Προτεσταντισμό ξεφύτρωσαν ἀργότερα πολλές παραφυάδες, καί οἱ αἰρέσεις πολλαπλασιάστηκαν.

Ἐνῶ ὅμως στή Δύση συνεχῶς ξεφύτρωναν ποικίλες κακοδοξίες, περισσότερο ἢ λιγότερο πλανεμένες, στήν Ἀνατολή παρέμενε ἀμετάβλητη στήν πίστη της ἡ Ὁρθοδοξία, ἡ ἀληθινή Ἐκκλησία, πού σάν θησαυροφυλάκιο περιέχει τή θεία ἀλήθεια. Ἐνῶ πέρασαν τόσοι αἰῶνες, διατηρήθηκε ἀλώβητη

καί ἀναλλοίωτη ἡ ἀλήθεια στους κόλπους τῆς Ὁρθοδοξίας κι ἔφτασε ὡς ἐμᾶς, ὅπως κηρύχθηκε ἀπό τόν Κύριο καί τούς ἀγίους ἀποστόλους Του.

Ἐνῶ ἐσεῖς λοιπόν ἀπό μικρός γαλουχηθήκατε μέ τήν αἰώνια ἀλήθεια, ὁ ψευτοκήρυκας σας μόλις χθές διδάχθηκε τήν πλάνη. Ὡστόσο ἐκεῖνος δέν διστάζει νά διακηρύσσει παντοῦ τήν κακοδοξία του, ἐνῶ ἐσεῖς, χωρίς καμιάν ἐπιφύλαξη, στραφήκατε σ' αὐτόν καί κινδυνεύετε νά φύγετε μακριά ἀπό τήν Ἐκκλησία καί ἀπό τήν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ.

Προβλέπω τίς ἀντιδράσεις τόσο τίς δικές σας ὅσο καί τῶν συνακροατῶν σας: “Μά τί ψέμα κηρύσσει; Αὐτός τήν ἀλήθεια ἀναγγέλλει, τήν «ἐν Χριστῶ» σωτηρία διδάσκει, τό Εὐαγγέλιο εὐαγγελίζεται”.

Αὐτό ὅμως δέν ἔκαναν πάντα οἱ αἰρετικοί; Ἀναριθμητές αἰρέσεις ἐμφανίστηκαν κατὰ καιρούς. Καί ὅλες καταδικάστηκαν ἀπό τήν Ὁρθοδοξία, μολονότι κηρύσσουν τόν Σωτήρα Χριστό! Κανείς σας δέν ὑποψιάστηκε ὅτι αὐτό τό προσκυνητό ὄνομα εἶναι στά χεῖλη τοῦ πλανεμένου σάν δόλωμα, γιά νά παραπλανήσει καί νά ὀδηγήσει στήν καταστροφή τίς ἀπλοϊκές ψυχές σας. Δέν διαβάσατε στό Εὐαγγέλιο τά προειδοποιητικά λόγια τοῦ Κυρίου, «Φυλαχθεῖτε ἀπό τούς ψευδοπροφήτες, πού σᾶς ἔρχονται ντυμένοι σάν πρόβατα, ἀπό μέσα τους ὅμως εἶναι λύκοι ἀρπακτικοί» (Ματθ. 7:15);

Μοῦ γράφετε ὅτι ὁ ψευτοκήρυκας σας διαβάζει καί διδάσκει μέσ' ἀπό τό Εὐαγγέλιο. Ἀσφαλῶς τό ἅγιο Εὐαγγέλιο καί ὅλη ἡ Καινή Διαθήκη εἶναι ἡ πιό ἀξιόπιστη πηγὴ, ὁ φάρος πού δείχνει τή σωστή πορεία πρὸς τή βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Ἄλλὰ δέν εἶν' εὐκόλο γιά τόν καθένα, πού διαβάζει τό Εὐαγγέλιο, νά τό κατανοεῖ τέλεια καί νά βαδίζει ἔτσι μέ ἀσφάλεια στό δρόμο τῆς σωτηρίας. Μπορεῖ κάποιος νά μελετάει τόν θεῖο λόγο, ἀλλά νά τόν ἐρμηνεύει λαθεμένα. Γι' αὐτόν τό Εὐαγγέλιο ἀποτελεῖ ὄργανο καταστροφῆς!

Καί τοῦτο γιατί; Γιατί δέν γνωρίζει καλά ὀρισμένες προϋποθέσεις τῆς σωτηρίας, μερικά σημεῖα τῆς ἀλάθητης πνευματικῆς πορείας, ὅπως π.χ. τήν πίστη, τήν τήρηση τῶν ἐντολῶν,

τήν απόκτηση τῆς θείας χάριτος κ.λπ. Στό Εὐαγγέλιο τά σημεία αὐτά δέν ἀναφέρονται συγκεντρωμένα, ἀλλά εἶναι διάσπαρτα σέ διάφορα χωρία. Γιά νά βαδίσει ὅμως κανεῖς μέ ἀσφάλεια, πρέπει νά γνωρίζει ὅλα τοῦτα τά σημεία.

Σ' αὐτό πολλοί σκοντάφτουν. Ἀρχίζει κάποιος νά συγκεντρώνει διάφορα ἀγιογραφικά χωρία, πού σχετίζονται ἄμεσα μέ τή σωτηρία καί ἀποτελοῦν βασικές προϋποθέσεις της, στρέφει μετά τήν προσοχή του σέ ἕνα ἢ σέ δύο ἀπ' αὐτά, τά ἀπομονώνει ἀπό τήν υπόλοιπη Ἁγία Γραφή καί φωνάζει: “Βρῆκα, βρῆκα τό δρόμο τῆς σωτηρίας!”.

Μέ τόν τρόπο αὐτό, ὁ ἕνας διακηρύσσει: “Πίστευε καί θά σωθεῖς”. Ὁ δεύτερος ἀποφαίνεται: “Ἀπόκτησε τή θεία χάρη καί τίποτ' ἄλλο δέν χρειάζεσαι”. Ὁ τρίτος συμβουλεύει: “Ἀγάπα καί θά φτάσεις στόν οὐρανό”. Καί ἄλλοι ἄλλα ὅμοια.

Ἡ ὅλες αὐτές οἱ ὑποδείξεις εἶναι, βέβαια, σωστές καί στήν Ἁγία Γραφή βασισμένες. Ἀλλά καμιά ξεχωριστά δέν καλύπτει ὁλόκληρη τήν υπόθεση τῆς σωτηρίας. Πρέπει κανεῖς ὅλ' αὐτά νά τά συνενώσει, καί τότε θ' ἀποκτήσει μιά πλήρη γνώση τῶν προϋποθέσεων τῆς σωτηρίας.

Νά λοιπόν κι ὁ ψευτοδάσκαλός σας ἀνάμεσα σ' ἐκείνους πού πλανήθηκαν. Ἀσφαλῶς κι αὐτός τό Εὐαγγέλιο διαβάζει, καθώς μοῦ γράφετε, καί διδάσκει τό πῶς θά σωθοῦμε. Παρουσιάζει ὅμως ὅλο τό πλάτος τοῦ ἀγῶνα πού ἀπαιτεῖται, ἢ μόνο ἕνα μέρος του; Ἀρπαξε δυό-τρία χωρία ἀπό τή Γραφή, τά ἀπομόνωσε καί ἄρχισε νά φωνάζει: “Νά γιά σᾶς τό σωτήριο φάρμακο! Πάρτε το καί θά σωθεῖτε!”. Ἐπομένως εἶναι ψεύτης καί ἀπατεώνας. Κι ἐσεῖς, ἀκούγοντάς τον, ἀποστομωθήκατε καί τοῦ δώσατε θάρρος νά διακηρύσσει ἀνεμπόδιστα: “Πιστέψτε στόν Σωτήρα Χριστό καί θά σωθεῖτε!”.

Ὅπως δὴποτε πρέπει νά πιστεύουμε στό Χριστό γιά νά σωθοῦμε. Ἐδῶ ὅμως θά σᾶς ἐπισημάνω, ὅτι καί αὐτή τήν πίστη μας στό Χριστό πρέπει μέ τέτοιο τρόπο νά τή δεχόμαστε, ὥστε νά εἶναι συνυφασμένη μέ τήν πίστη μας στήν Ἁγία Τριάδα. Γιατί, ὅταν ἀκούει κανεῖς συνέχεια γιά «σωτηρία ἐν Χριστῷ», ὑπάρχει κίνδυνος νά τυπώσει μέσα του αὐτή τήν ἀλήθεια τόσο ἔντονα καί ἀποκλειστικά, πού νά ξεχάσει ἢ νά ὑπο-

βαθμίσει τή σημασία τῆς Ἁγίας Τριάδος στό ἔργο τῆς σωτηρίας. Ἔτσι εἶναι δυνατό νά ἐπισκιασθεῖ ἡ Ἁγία Τριάδα ἀπό τό πρόσωπο τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Αὐτό ὅμως σημαίνει παρέκκλιση ἀπό τόν «παραδεδομένο» δρόμο τῆς σωτηρίας. Καί δέν εἶναι ἔντιμο νά ἐγκολπώνεται κανείς τή χριστιανική πίστη καί μετά νά τή διαστρέφει.

Νά τί θέλω νά ὑπογραμμίσω μέ ὅλ' αὐτά: Ὅπως ἡ ἐνσάρκωση καί ἡ σταυρική θυσία τοῦ Υἱοῦ δέν πραγματοποιήθηκαν χωρίς τόν Πατέρα καί τό Ἅγιο Πνεῦμα, ἔτσι καί ἡ σωτηρία μας δέν πραγματοποιεῖται χωρίς τή συνεργασία τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δηλαδή καί τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Οἱ πιστοί ἔρχονται πρὸς τόν Υἱό «διὰ τοῦ Πατρός», ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἀποκαλύπτει: «Κανένας δέν μπορεῖ νά ἔρθει κοντά μου, ἂν δέν τόν ἐλκύσει ὁ Πατέρας πού μ' ἔστειλε» (Ἰω. 6:44).

Ἄλλά καί ὁ Πατέρας πῶς ἐλκύει πρὸς τόν Υἱό; Ἐλκύει «διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». Χωρίς τό Ἅγιο Πνεῦμα, κανείς δέν σώζεται. Γι' αὐτό εἶπε ὁ Κύριος: «Σᾶς συμφέρει νά φύγω ἐγώ. Γιατί, ἂν ἐγώ δέν φύγω, δέν θά ἔρθει σ' ἐσᾶς ὁ Παράκλητος» (Ἰω. 16:7). Εἶναι σάν νά ἔλεγε: «Ἄν δέν ἔρθει ὁ Παράκλητος, τό Πνεῦμα τό Ἅγιο, μάταιη ἡ ἐνσάρκωσή μου, μάταιος ὁ θάνατος, μάταιη καί ἡ ἀνάσταση. Θά μείνετε μακριά ἀπό τή σωτηρία, γιατί χωρίς τό Ἅγιο Πνεῦμα δέν μπορείτε νά μεταμορφωθεῖτε, νά λάβετε τά χαρακτηριστικά τοῦ σωσμένου».

Βλέπετε λοιπόν πῶς σωζόμαστε; Σωζόμαστε «ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» μέ τήν εὐδοκία τοῦ Πατρός καί τή χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι τό εἶχαν κατανοήσει βαθιά, γι' αὐτό εὐχόνταν: «Ἡ χάρη τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἅς εἶναι μαζί μέ ὅλους σας» (Β' Κορ. 13:13).

Μέ τόν ἴδιο τρόπο νά κατανοεῖτε κι ἐσεῖς τήν ὑπόθεση τῆς σωτηρίας σας καί μ' αὐτό τό κριτήριο νά ἐλέγχετε τήν ἀλήθεια τῆς ὁμολογίας τόσο τοῦ σημερινοῦ ὅσο καί κάθε ἄλλου νέου κήρυκα.

Θά σᾶς ὑποδείξω τώρα τί εἶναι περισσότερο σπουδαῖο γιά τή σωτηρία μας:

Εἶναι περιττό νά ποῦμε, ὅτι ἡ πίστη εἶναι ἀπαραίτητη γιά τή σωτηρία. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει: «Χωρίς πίστη εἶναι ἀδύνατο νά εὐαρεστήσει κανείς τό Θεό· γιατί αὐτός πού πλησιάζει τό Θεό, πρέπει νά πιστεύει ὅτι ὑπάρχει Θεός καί ὅτι ἀνταμείβει ὅσους Τόν ἀποζητοῦν» (Ἑβρ. 11:6).

Ὅφειλουμε νά πιστεύουμε σέ ὅλα ὅσα εὐδόκησε νά μᾶς ἀποκαλύψει ὁ Θεός, χωρίς προσθήκες ἢ ἀφαιρέσεις, ἔτσι ὅπως φυλάγονται στήν ἀγία Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Συγκεκριμένα:

Ὁ Θεός εἶναι ἕνας ὡς πρός τήν οὐσία, ἀλλά μέ τρία χωριστά πρόσωπα. Ὁ Πατέρας διά τοῦ Υἱοῦ δημιούργησε τόν κόσμο καί προνοεῖ γι' αὐτόν. Ἐπλασε «κατ' εἰκόνα Του» τόν ἄνθρωπο γιά νά ζεῖ μέσα στόν παράδεισο. Μέ τήν παρακοή ὁμως τῶν πρωτοπλάστων χάσαμε τήν παραδείσια ζωή καί μᾶς ἦταν ἀδύνατο νά σωθοῦμε. Ἀλλά ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ μᾶς λυπήθηκε, ἀνέλαβε τό ἔργο τῆς ἐξαγορᾶς καί τῆς ἀποκαταστάσεως, ἦρθε στή γῆ, ἔλαβε σάρκα, ἔπαθε, πέθανε πάνω στό Σταυρό, ἀναστήθηκε, ἀναλήφθηκε στούς οὐρανοῦς καί κάθησε ὡς Θεάνθρωπος στό δεξιό τοῦ Πατρός, ὁ Ὅποιος, μέ τόν τρόπο αὐτό, ἔδειξε ὅτι ἀποδέχεται τή θυσία τοῦ Υἱοῦ καί τή μεσιτική Του δύναμη γιά τή σωτηρία τῶν πιστῶν.

Ὁ ἴδιος ὁ Υἱός ἔστειλε τό ἐκπορευόμενο ἀπό τόν Πατέρα Ἅγιο Πνεῦμα, τό Ὅποιο κατέβηκε στούς ἀποστόλους καί τοὺς γέμισε μέ θεία σοφία καί δύναμη. Ἐκεῖνοι, γεμάτοι μέ Πνεῦμα Ἅγιο, κήρυξαν τή χριστιανική πίστη καί συγκρότησαν μέ τό σύνολο τῶν πιστῶν τήν Ἐκκλησία, πού ἔχει κεφαλή τό Χριστό. Οἱ ἴδιοι, μέ τήν ἐντολή τοῦ Θεοῦ, τελοῦσαν τά Μυστήρια, πού προσφέρουν τή θεία χάρη στούς πιστούς, καί ἄφησαν τοὺς ἐπισκόπους καί τοὺς ἱερεῖς ὡς διαδόχους τους στό ἀποστολικό ἔργο καί διαχειριστές -οἰκονόμους- τῶν οὐράνιων πνευματικῶν θησαυρῶν, πού τό Ἅγιο Πνεῦμα ἐμπιστεύθηκε στήν Ἐκκλησία.

Συνέχισαν τό ἔργο τῆς σωτηρίας μέσα στούς αἰῶνες οἱ διάδοχοι τῶν ἀποστόλων μέ τήν ἰδιαίτερη χάρη τῆς χειροτονίας,

κι έτσι τό ἔργο αὐτό ἐξακολουθεῖ ἀδιάσπαστα νά συνεχίζεται ὡς τίς μέρες μας. Οἱ πιστοί πού δέχονται τή θεία χάρη μέ τά Μυστήρια, σώζονται ὄχι ἀτομικά, ἀλλά μέσα στούς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, ἐνωμένοι ὄλοι μαζί στήν πραγματική βιωματική πίστη καί κάτω ἀπό τή χειραγώγηση τῶν ποιμένων. Ἡ σωτηρία κάθε ψυχῆς πραγματοποιεῖται μυστικά καί ὁ κάθε πιστός προσδοκᾷ μιάν ἄλλη φωτεινή ζωή, γιά χάρη τῆς ὁποίας ὑπομένει ἐκούσιες καί ἀκούσιες στερήσεις. Πιστεύει ἀκόμα πῶς οἱ «κεκοιμημένοι», οἱ νεκροί, δέν παύουν νά παραμένουν στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καί νά ἐπικοινωνοῦν μαζί μας, ὄχι βέβαια μέ ὀρατό τρόπο ἀλλ' ἄορατα.

Σέ ὄλ' αὐτά πρέπει νά πιστεύετε ὀλόψυχα.

Μόνη της ὁμως ἡ πίστη δέν εἶναι ἀρκετή γιά τή σωτηρία. Πρέπει νά συνοδεύεται καί ἀπό ζωή ἅγια, σύμφωνη μέ τίς ἐντολές τοῦ Κυρίου. «Στή βασιλεία τοῦ Θεοῦ δέν θά μπεῖ ὅποιος μου λέει, “Κύριε, Κύριε”, ἀλλά ὅποιος κάνει τό θέλημα τοῦ οὐράνιου Πατέρα μου» (Ματθ. 7:21). Καί τό θέλημα τοῦ οὐράνιου Πατέρα διατυπώνεται στίς ἐντολές Του: «Εκεῖνος πού κρατᾷ τίς ἐντολές μου καί τίς ἐκτελεῖ, αὐτός μέ ἀγαπάει· κι αὐτός πού μέ ἀγαπάει, θ' ἀγαπηθεῖ ἀπό τόν Πατέρα μου, κι ἐγώ θά τόν ἀγαπήσω... Ὅποιος μέ ἀγαπάει, θά τηρήσει τό λόγο μου. Κι ὁ Πατέρας μου θά τόν ἀγαπήσει, καί θά ἔρθουμε σ' αὐτόν καί θά κατοικήσουμε μαζί του» (Ἰω. 14:21, 23).

Σύμφωνα μέ τό λόγο τοῦ Θεοῦ, ἡ πίστη καί τά ἔργα ἔχουν ἴση ἀξία. Σέ κανένα ἀπό τά δύο δέν δίνεται προβάδισμα.

Γιά νά εἶναι ἡ πίστη σωστή καί τά ἔργα ἅγια, εἶναι ἀπαραίτητη ἡ θεία χάρη.

Τό Ἅγιο Πνεῦμα κατέβηκε στούς ἀποστόλους, καί στή συνέχεια, μέσω αὐτῶν, σ' ὅλους τούς πιστούς. Ὅ,τι ἔκαναν οἱ ἀπόστολοι, τό κάνουν καί σήμερα οἱ διάδοχοί τους, σύμφωνα μέ τήν τάξη πού τό Ἅγιο Πνεῦμα θέσπισε. Ἐτσι ἡ θεία χάρη παραμένει συνεχῶς μέσα στήν ἅγια μας Ἐκκλησία, μέσα στό πλῆθος τῶν πιστῶν. Ὅλους τούς φωτίζει, ὅλους τούς ἐνισχύει, ὅλους τούς ἀγιάζει.

Μέ τή θεία χάρη σώθηκαν καί σώζονται οἱ πιστοί: «Μέ τή

χάρη τοῦ Θεοῦ σωθήκατε» (Ἐφ. 2:8), γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

Ἐπὶ τούτων κακὸς ὁδοξοῦν πού διακηρύσσουν, ὅτι ἀρκεῖ νά πιστέψῃ κανεὶς καὶ αὐτόματα ἡ θεία χάρις θά ἐγκατασταθεῖ μέσα του. Μάθετε λοιπὸν καὶ πιστέψτε βαθιά, ὅτι ἡ θεία χάρις δέν παρέχεται διαφορετικὰ, παρά μέ τὰ ἅγια Μυστήρια, πού τελοῦνται ἀπό τούς ἀποστόλους ἢ τούς διαδόχους τους, ὅπως θέσπισε στήν Ἐκκλησία ὁ ἴδιος ὁ Κύριος. Καί γιά νά βεβαιωθεῖτε περισσότερο γι' αὐτό, θά σᾶς ἀναφέρω δυό παραδείγματα ἀπό τήν Ἁγία Γραφή:

1) Ὁ ἴδιος ὁ Κύριός μας, συζητώντας μέ τό Νικόδημο, εἶπε: «Ἄν κανεὶς δέν γεννηθεῖ ἀπό τό νερό κι ἀπό τό Πνεῦμα, δέν μπορεῖ νά μπεῖ στή βασιλεία τοῦ Θεοῦ» (Ἰω. 3:5). Αὐτή ἡ γέννηση «ἀπό τό νερό κι ἀπό τό Πνεῦμα» τί ἄλλο εἶναι, παρά τό ἅγιο βάπτισμα, τό πρῶτο χριστιανικό Μυστήριο;

2) Φτάνοντας στήν Ἐφεσο ὁ ἀπόστολος Παῦλος, στή διάρκεια μιᾶς περιόδου του, συνάντησε δώδεκα πιστοῦς καί τούς ρώτησε:

- Ὅταν πιστέψατε, λάβατε τό Πνεῦμα τό Ἅγιο;
- Κι ἐκεῖνοι ἀπάντησαν:
- Δέν ἀκούσαμε τίποτα γιά τό Πνεῦμα τό Ἅγιο.
 - Σέ τί λοιπὸν βαπτιστήκατε; ρώτησε ὁ ἀπόστολος.
 - Στό βάπτισμα τοῦ Ἰωάννη, ἀπάντησαν.

Τότε ὁ ἀπόστολος τούς ἐξήγησε ὅτι τό βάπτισμα τοῦ Ἰωάννη τοῦ Προδρόμου ἦταν μόνο προετοιμασία γιά τήν πίστη στό Χριστό. Καί ἀφοῦ τούς ὀλοκλήρωσε τήν εὐαγγελική διδασκαλία, τούς βάπτισε μέ τό χριστιανικό βάπτισμα.

Μετά τήν βάπτισμα, «ὁ Παῦλος ἀκούμπησε τὰ χέρια του πάνω τους, καί ἦρθε τό Ἅγιο Πνεῦμα σ' αὐτούς· ἄρχισαν τότε νά μιλοῦν γλώσσες καί νά προφητεύουν» (Πράξ. 19:6). Αὐτή ἡ αἰσθητή ἐνέργεια τοῦ ἀποστόλου ἀντικαταστάθηκε ἀργότερα μέ τό χρίσμα. Ἔτσι καθιερώθηκε ὡς Μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας μας τό χρίσμα, μέ τό ὁποῖο μεταδίδονται τὰ χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Τά δύο αὐτά περιστατικά, τοῦ Νικόδημου καί τῶν πιστῶν τῆς Ἐφέσου, εἶναι ἀρκετά γιά νά βεβαιωθεῖτε, ὅτι ἡ θεία χάρις

παρέχεται μέ αισθητό τρόπο, μέσω τῶν ἀγίων Μυστηρίων, καί ὄχι μέ τό νοερό μόνο τρόπο τῆς θεωρητικῆς πίστεως. Ἔτσι θέσπισε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός.

Θ' ἀπαριθμήσω ἐδῶ καί τ' ἄλλα Μυστήρια:

Ἡ συγχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν, στίς ὁποῖες πέφτει κανεῖς μετά τό βάπτισμα, δέν ἐπιτελεῖται μέ μιάν ἀπλή νοερή ἐξομολόγηση στό Θεό, ἀλλά μέ ἐξομολόγηση πού γίνεται μυστηριακά σέ πνευματικό πατέρα μέ βαθιά συντριβή καί σταθερή ἀπόφαση γιά ἀποφυγή τῶν ἰδίων ἁμαρτημάτων.

Τό Μυστήριο τῆς θείας κοινωνίας δημιουργεῖ μιá ζωντανή ἐνότητα τοῦ πιστοῦ μέ τόν Κύριο μας Ἰησοῦ Χριστό.

Ἡ δύναμη τῆς θείας χάριτος γιά τή συνέχιση τοῦ ἁγιαστικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας παρέχεται μέ τό Μυστήριο τῆς χειροτονίας.

Ἐνας ἄνδρας καί μιá γυναίκα ἐνώνονται καί δημιουργοῦν εὐλογημένη χριστιανική οἰκογένεια μέ τό Μυστήριο τοῦ γάμου.

Οἱ ἄρρωστοι θεραπεύονται μέ τό Μυστήριο τοῦ εὐχελαίου.

Τά Μυστήρια εἶναι ρυάκια τῆς θείας χάριτος, πού ἀρδεύουν ζωογόνα τούς πιστούς. Δέν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος, ἄλλο μέσο γιά νά λάβει κανεῖς τή χάρη. Καί ὅποιος μιλάει γι' ἄλλο δρόμο, εἶναι κακόδοξος καί πλανεμένος.

Τά τρία σημεῖα πού μέχρι τώρα ἐκθέσαμε ὡς ἀναγκαῖα γιά τό ἔργο τῆς σωτηρίας, δηλαδή ἡ πίστη, ἡ σύμφωνη μέ τίς θεῖες ἐντολές ζωή καί ἡ θεία χάρη, πού προσφέρεται μέ τά ἅγια Μυστήρια, ἀπαιτοῦν καί ἕνα τέταρτο, τό ἱερατεῖο, πού θέσπισε ὁ Κύριος.

Εἶναι ἀναγκαῖο νά ζοῦμε σύμφωνα μέ τίς θεῖες ἐντολές, ἀλλ' αὐτό εἶναι ἀδύνατο νά γίνει χωρίς τή χειραγώγηση ἀπό τά κατάλληλα ὄργανα τοῦ Θεοῦ, πού θά μᾶς συμβουλεύουν, θά μᾶς ἐφιστοῦν τήν προσοχή, θά μᾶς διορθώνουν τά λάθη, θά σηκώνουν ὅσους πέφτουν, θά ἐπαναφέρουν στόν ἴσιο δρόμο ὅσους λοξοδρομοῦν, θά διδάσκουν τήν πίστη καί θ' ἁγιάζουν μέ τή θεία χάρη, μέσω τῶν Μυστηρίων, κατευθύνοντάς μας στό δρόμο τῆς σωτηρίας. Εἶναι ἀπαραίτητοι οἱ ποιμένες,

οί χαρισματοῦχοι καί θεόκλητοι. Αὐτούς ἀκριβῶς ἀποστέλλει ὁ Κύριος. Καί νά ἡ ἀποστολική διαβεβαίωση: «Σέ ἄλλους ἔδω-σε τό χάρισμα τοῦ ἀποστόλου, σέ ἄλλους τοῦ προφήτη, σέ ἄλλους τοῦ εὐαγγελιστῆ καί σέ ἄλλους τοῦ ποιμένα καί διδασκάλου, γιά νά καταρτίζουν καί νά διακονοῦν τούς πιστούς, ὥστε νά οἰκοδομεῖται τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. 4:11-12).

Ἄλλά καί ἡ ἴδια ἡ πράξη αὐτό ἀποδεικνύει. Ὁ Κύριος ἔστειλε τούς ἀποστόλους, λέγοντάς τους: «Πηγαίνετε καί κάνετε μαθητές μου ὅλα τά ἔθνη, βαπτίζοντάς τους στό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καί διδάξτε τους νά τηροῦν ὅλες τίς ἐντολές πού σᾶς ἔδωσα» (Ματθ. 28:19-20).

Καί οἱ ἀπόστολοι ὑπάκουσαν σ' αὐτό. Ἐπειδή ὁμως ἐκεῖνοι δέν ἦταν αἰώνιοι, ἐνῶ τό ἔργο τους ἔπρεπε νά συνεχιστεῖ σ' ὅλους τούς αἰῶνες, ἄφηναν παντοῦ, μέ ἐντολή τοῦ Θεοῦ, διδόντες τους, ποιμένες καί διδασκάλους, πού θά ἱερουργοῦσαν τά ἅγια Μυστήρια καί θά ὑπηρετοῦσαν στό ἔργο τῆς σωτηρίας.

Τό ἴδιο ἀκριβῶς γίνεται καί σήμερα. Γιά τούς ἱερεῖς ἰσχύει ὅ,τι εἶπε ὁ Κύριος στούς ἀποστόλους. «Ὅποιος ἀκούει ἐσᾶς, ἀκούει ἐμένα· ὅποιος ἀπορρίπτει ἐσᾶς, ἀπορρίπτει ἐμένα· καί ὅποιος ἀπορρίπτει ἐμένα, ἀπορρίπτει Αὐτόν πού μ' ἔστειλε» (Λουκ. 10:16).

Σᾶς ἀνέφερα τέσσερα ἀπαραίτητα γιά τή σωτηρία μας στοιχεῖα. Ἄλλά ὑπάρχει ἀκόμα ἓνα: Νά ἀνήκουμε στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ζωντανά ἐνωμένοι μέ ὅλο τό πλῆθος τῶν πιστῶν.

Ὁ Κύριος ὀνόμασε τήν Ἐκκλησία Του «ἄμπελον», κληματαριά. Αὐτός εἶναι ὁ κορμός, καί οἱ πιστοί τά κλαδιά της.

Ἡ συνάθροιση ὄλων τῶν πιστῶν ἀποτελεῖ ἓνα ἀδιαίρετο σύνολο, ζωντανά ἐνωμένο μέ τόν Κύριο. Ὅπως ἓνα κλαδί πού κόβεται, ξεραίνεται καί παύει νά ζεῖ, ἔτσι καί κάθε πιστός πού μέ ὅποιοδήποτε τρόπο ξεκόβει ἀπό τήν Ἐκκλησία, ἐπομένως καί ἀπό τόν Κύριο, νεκρώνεται πνευματικά (Ἰω. 15:1-6).

Γι' αὐτό πάντοτε, σ' ὅλους τούς αἰῶνες μέχρι σήμερα, οἱ

πραγματικά πιστοί χριστιανοί ένιωθαν ότι ζοϋν μόνο όταν ήταν ένωμένοι μέ τούς άλλους πιστούς, ένωμένοι μέ τήν Έκκλησία. Θεωροϋμε τήν Έκκλησία σάν μητέρα μας. Καί είν' αλήθινός ό λόγος, ότι, γιά όποιοι ή Έκκλησία δέν είναι μητέρα, γ' αυτόν δέν είναι ό Θεός πατέρας. Καί αν δέν είναι γι' αυτόν ό Θεός πατέρας, τότε ποιός είναι;...

Έ συμμετοχή τοϋ πιστοϋ στή ζωή τής Έκκλησίας καί ή κατεργασία τής σωτηρίας του μέσα στους κόλπους της, τοϋ επιβάλλει τίς έξής ύποχρεώσεις:

1) Νά πιστεύει όπως πιστεύει όλόκληρη ή Έκκλησία, από τήν αρχή της μέχρι σήμερα. Νά έλέγχει κάθε σκέψη, είτε δική του είτε ξένη, μέ τά δικά της κριτήρια. Σέ καμιά περίπτωση νά μήν έπιτρέπει στον έαυτό του τήν παραμικρή διαφωνία μέ τή διδασκαλία τής Έκκλησίας, αφού αυτή είναι «ό στύλος καί τό θεμέλιο τής αλήθειας» (Α' Τιμ. 3:15).

2) Σέ τίποτα δέν πρέπει νά ξεχωρίζει από τούς άλλους στην τάξη τής εκκλησιαστικής ζωής. Νά συμμετέχει στις λατρευτικές καί άγιαστικές συνάξεις τής Έκκλησίας, σύμφωνα μέ τήν έντολή τοϋ αποστόλου Παϋλου (Έβρ. 10:25).

3) Νά έχει βαθειά πεποίθηση, ότι τά μέλη τής Έκκλησίας πού βρίσκονται στον οϋρανό, έχουν ζωντανή καί άμεση έπικοινωνία μέ τά μέλη πού βρίσκονται στή γή. Οί προσευχές τών πρώτων γιά τούς δεύτερους καί αντίστροφα εισακούονται καί εκπληρώνονται σύμφωνα μέ τό θέλημα τοϋ Θεοϋ. Έμεις έδω στή γή είμαστε οικείοι μέ τούς άγγέλους καί μέ όλους τούς άγίους κάθε έποχής, γιατί έχουμε προσέλθει «στην πόλη τοϋ ζωντανοϋ Θεοϋ, στην έπουράνια Έρουσαλήμ, σέ μυριάδες άγγέλους, σέ πανήγυρη καί σέ σύναξη τών πρωτοτόκων παιδιών τοϋ Θεοϋ, πού τά όνόματά τους έχουν καταγραφεί στους οϋρανοϋς» (Έβρ. 12:22-23).

Γράφετε ότι ό αίρετικός σας προσεύχεται μέ δικές του προσευχές καί ότι δέν σχηματίζει τό σημείο τοϋ Σταυροϋ.

Βλέπετε απ' αυτό πόσο νεωτερίζει. "Όλοι οί όρθόδοξοι χριστιανοί, ακόμα καί οί περισσότεροι αίρετικοί, κάνουν τό σημείο τοϋ Σταυροϋ. Έκείνος όμως όχι. Καί όμως, είναι κι

αυτός ένας τρόπος όμολογίας του Ίησου Χριστου, που για χάρη μας υπέμεινε τό Σταυρό.

Ή Κύριος μέ τό Σταυρό συνέτριψε τή δύναμη τών έχθρών. Τό θυμούνται αυτό οί έχθροί καί άποφεύγουν κάθε ανάμνησή του. "Όποιος δέν σφραγίζει τόν έαυτό του μέ τό σημείο του Σταυρου, αφήνει έλεύθερο πεδίο δράσεως στους δαίμονες. Ή Σταυρός άγιάζει κάθε άνθρωπο καί κάθε αντικείμενο. "Έτσι παρέλαβε ή Έκκλησία από τούς άποστόλους καί έτσι πιστεύουν οί χριστιανοί. Γι' αυτό εύλογα άναρωτιέται κανείς; Είναι χριστιανός εκείνος που άποφεύγει τό σημείο του Σταυρου;

Γράφετε: "Ανάμεσά μας δημιουργήθηκε σύγχυση, γιατί, ένώ αυτός ό κήρυκας πηγαίνει παντου, αγωνίζεται, διδάσκει καί μιλάει μ' ένθουσιασμό, οί δικόι μας ποιμένες σωπαίνουν. Καί στό ναό σπάνια κηρύσσει κάποιος ιερέας. Περιορίζονται στην τέλεση τών ιερών ακολουθιών. Χρειάζεται ζωντανός λόγος καί δέν μäs τόν δίνουν".

Συμφωνώ μαζί σας στό ότι οί ιερείς πρέπει συχνότερα νά κηρύσσουν, νά έπικοινωνούν μέ τούς πιστούς καί νά συζητούν μαζί τους, είτε μέσα στό ναό είτε όπουδήποτε άλλο. Δέν συμφωνώ όμως στό ότι, εάν δέν συμβαίνει αυτό, οί ένορίτες έχουν έλλειψη πνευματικής τροφής: Ή ίδια ή ακολουθία υπενθυμίζει στον προσεκτικό πιστό καί τά δόγματα καί τίσ έντολές του Θεου. Καί διδάσκει πώς θά ένωθοϋμε μ' Αυτόν. Άρκει ή παραμονή μέ προσοχή καί έπίγνωση μέσα στό ναό, για νά τραφεί ή ψυχή καί ν' άνανεωθούν τά βιώματα τής καρδιάς, όπως όμολογούν πολλοί από πείρα.

Σας άνέφερα όλα τά προηγούμενα, παίρνοντας άφορμές από τό γράμμα σας. Δέν μένει παρά νά προσθέσω τό συμπέρασμα καί τή συμβουλή:

Άπομακρυνθείτε από τόν αίρετικό ψευτοδάσκαλο καί προσκολληθείτε σταθερότερα στην Ήρθόδοξη Έκκλησία μας! Αυτό νά συμβουλευέτε καί τούς άλλους χριστιανούς!